

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____
«____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Превентивне виховання учнів початкової школи

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка» _____
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність _____ 013 «Початкова освіта» _____
(шифр і назва спеціальності)

Факультет _____ Педагогічний _____
(назва факультету)

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивне виховання учнів початкової школи» для студентів 2 курсу за спеціальністю 013 «Початкова освіта»

Розробники:

Сливка Л.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти (протокол № __1__ від __28 серпня__ 2021 р.)

Завідувач кафедри _____

Оліяр М.П.

Затверджено науково-методичною радою педагогічного факультету (протокол № __1__ від __30 серпня__ 2021 р.)

Голова науково-методичної ради педагогічного факультету _____

Кондур О.С.

Директор / Декан _____

Кондур О.С.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Дисципліна за вибором студентів	
	Спеціальність 013 «Початкова освіта»		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання Створення проекту «Поради учителю щодо превентивного виховання учнівства»		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Індивідуальні завдання: _____ год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: 34% / 66%

для заочної форми навчання – 11% / 89%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – розширення уявлень і знань студентів – майбутніх вчителів початкових класів – про зміст і технології превентивного виховання здобувачів освіти у початковій школі; підготовка майбутніх вчителів початкових класів до реалізації виховання для здоров'я, профілактичної роботи, антиалкогольного, протинікотинного тощо виховання.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з концептуальними та теоретичними положеннями превентивного виховання;
- узагальнити сутність феноменів «превентивне виховання», «профілактика», «антиалкогольне виховання», «протинікотинне виховання», ін.; виявити істотні ознаки;
- сформулювати позитивне ставлення і прагнення майбутнього вчителя початкової школи до реалізації превентивного виховання учнівства;
- розширити загальноосвітній світогляд студентів щодо проблеми профілактичної роботи у початковій школі;
- ознайомити із формами, методами і засобами реалізації превентивного виховання;
- сформулювати знання про зміст і методику превентивного виховання учнів початкової школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи організації превентивного виховання;
- методологічне підґрунтя проблеми превентивного виховання в освітньо-виховному процесі початкової школи;
- форми, методи і засоби реалізації превентивного виховання;
- зміст і особливості методики превентивного виховання учнів початкової школи.

вміти:

- орієнтуватися у напрямках превентивного виховання;
- застосувати на практиці елементи педагогічної творчості, самостійності, дослідницької діяльності, традиційні й інноваційні освітні технології;
- передбачати результати превентивного виховання учнів початкової школи;
- аналізувати літературу з проблеми профілактичної роботи, виховання для здоров'я, антиалкогольного, протинікотинного виховання, організації здоров'язбережувального навчально-виховного процесу у початкових класах;
- виготовляти необхідний наочний дидактичний матеріал;
- творчо використовувати педагогічні надбання щодо превентивного виховання у навчально-виховному процесі початкової школи.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Превентивне виховання учнів початкової школи як педагогічна проблема

Тема 1. *Теоретико-методологічні засади превентивного виховання учнів початкової школи.*

Становлення і розвитку проблеми превентивного виховання дітей і юнацтва: загальноєвропейська ретроспектива. Зарубіжні та українські освітяни, медики, гігієністи, громадські діячі та ін. про превентивне виховання і профілактично-просвітницьку діяльність в контексті пропаганди здорового способу життя серед учнівства.

Концепція формування превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу в умовах нової соціокультурної реальності.

Категорійно-поняттєвий апарат педагогічного феномену «превентивне виховання». Превентивне виховання – важливий напрямок освітньо-виховної діяльності загальноосвітньої школи.

Тема 2. *Аналіз відхилень у поведінці дітей молодшого шкільного віку та чинники, що їх детермінують.*

Захворювання дітей та юнацтва, зумовлені нездоровим способом життя.

Соціально-економічні, психолого-педагогічні та медико-біологічні чинники детермінації відхилень у поведінці учнів початкових класів. Девіантна поведінка особистості: соціальна проблематичність; фактори ризику (біологічні, психологічні, соціально-педагогічні, соціально-культурні, ін.). Пристрасть до шкідливих звичок (алкоголю, наркотиків), пристрасть до комп'ютерних і азартних ігор як негативний тип девіантної поведінки.

Тема 3. *Стан превентивного виховання учнів початкової школи в педагогічній практиці.*

Організаційно-методичні умови превентивного виховання учнів початкових класів.

Особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя у сфері збереження здоров'я школярів та формування у них навичок здорового способу життя.

Мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний та аналітико-результативний компоненти означеної діяльності.

Тема 4. *Моделювання процесу превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності.*

Структурно-функціональна модель превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності: мета і завдання навчально-виховного процесу у початковій школі та позакласній роботі з учнями; організаційно-методичні умови (відповідно розроблений зміст, форми, методи;

застосування превентивних інтерактивних технологій; системна підготовка учительства до превентивного виховання).

Сформованість життєвих компетентностей учня початкової школи (виявляються у практичній сфері предметно-перетворювальної, фізично-оздоровчої, дозвіллевої, ін. діяльності) як результат впровадження у практику моделі превентивного виховання.

Змістовий модуль 2.

Організаційно-методичні умови ефективності превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності

Тема 5. *Удосконалення технологій превентивного виховання учнів початкової школи.*

Методи педагогічного впливу з метою превентивного виховання: базові принципи. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх.

Деякі інтерактивні методики у превентивному вихованні молодших школярів: бесіди, перегляд і обговорення змісту фільмів (мульфільмів, діафільмів), мозковий штурм, проєктні технології, технології організації самоврядування, превентивна виховна робота в мікрогрупах постійного складу, обговорення життєвих ситуацій, ін. Методичні основи використання казки у превентивному вихованні учнів початкової школи. Інтерактивний театр як засіб профілактики шкідливих звичок. Рольова гра як метод формування життєвих навичок, сприятливих соціальному здоров'ю.

Тема 6. *Підготовка вчителя до превентивної роботи з учнями початкової школи.*

Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів реалізації превентивного виховання учнів. Значення «превентивного» складника у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи. Особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя у контексті превентивного виховання молодших школярів і формування у них сприятливих здоров'ю життєвих навичок.

Сукупність знань, умінь і навичок, необхідних для реалізації превентивного виховання учнів, у змісті професійної підготовці майбутніх учителів початкових класів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Превентивне виховання учнів початкової школи як педагогічна проблема												
Тема 1. Теоретико-методологічні засади превентивного виховання учнів початкової школи.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 2. Аналіз відхилень у поведінці дітей молодшого шкільного віку та чинники, що їх детермінують	12	2	2			8	12					12
Тема 3. Стан превентивного виховання учнів початкової школи в педагогічній практиці.	10		2			8	8					8
Тема 4. Моделювання процесу превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності	8	2	2			4	10					10
Разом за змістовим модулем 1	38	6	8			24	38	2	2			34
Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні умови ефективності превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності												
Тема 5. Удосконалення змісту, форм і методів превентивного виховання учнів початкової школи.	38	4	6			28	34	2	2			30

Тема 6. Підготовка вчителя до превентивної роботи з учнями початкової школи.	14	2	4			8	18	2				16
Разом за змістовим модулем 2	52	6	10			36	52	4	2			46
Усього годин	90	12	18			60	90	6	4			80

Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні засади превентивного виховання учнів початкової школи	2
2	Аналіз відхилень у поведінці дітей молодшого шкільного віку та чинники, що їх детермінують	2
3	Стан превентивного виховання учнів початкової школи в педагогічній практиці	2
4	Моделювання процесу превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності	2
5	Зміст превентивного виховання учнів початкової школи.	2
6	Форми і методи превентивного виховання учнів початкової школи.	2
7	Шляхи екстраполяції позитивного істоико-педагогічного досвіду превентивного виховання і профілактики на сучасну соціально-педагогічну практику	2
8	Мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний та аналітико-результативний компоненти превентивної діяльності учителя у школі	2
9	Сукупність знань, умінь і навичок, необхідних для реалізації превентивного виховання учнів, у змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.	2
		18

Теми практичних занять

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні засади превентивного виховання учнів початкової школи.	2
2	Зміст, форми і методи превентивного виховання учнів початкової школи.	2
		4

Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Змістовий модуль 1. Превентивне виховання учнів початкової школи як педагогічна проблема	
1	Теоретико-методологічні засади превентивного виховання учнів початкової школи <i>Репродуктивний рівень:</i> 1. Скласти план розповіді про превентивне виховання у творчій спадщині педагогів минулого. <i>Частково-пошуковий рівень:</i> 1. Добрати літературу до теми.	4
2	Аналіз відхилень у поведінці дітей молодшого шкільного віку та чинники, що їх детермінують <i>Творчий рівень:</i> 1. Підготувати реферат на тему «Захворювання дітей та юнацтва, зумовлені нездоровим способом життя»	8
3	Стан превентивного виховання учнів початкової школи в педагогічній практиці <i>Репродуктивний рівень:</i> 1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу. <i>Частково-пошуковий рівень:</i> 1. Підготувати повідомлення на тему: «Особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя у сфері збереження здоров'я школярів та формування у них навичок здорового способу життя» <i>Творчий рівень:</i> 1. (робота у мікрогрупах) Скласти сценарій педагогічної ради, на якій розглядається питання про організаційно-методичні умови превентивного виховання учнів початкових класів	8
4	Моделювання процесу превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності <i>Репродуктивний рівень:</i> 1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу. <i>Частково-пошуковий рівень:</i> 1. За поданими джерелами самостійно вивчити питання «Структурно-функціональна модель превентивного виховання учнів початкових класів у контексті їхньої життєвої компетентності». <i>Творчий рівень:</i> 1. (робота у мікрогрупах) підготувати проєкт «Сформованість життєвих компетентностей учня початкових класів (виявляються у практичній сфері предметно-перетворювальної, фізично-оздоровчої, дозвіллевої, ін. діяльності) як результат впровадження у практику моделі превентивного виховання»	4
	Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні умови ефективності превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності	
5	Удосконалення змісту, форм і методів превентивного виховання учнів початкової школи <i>Репродуктивний рівень:</i> 1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу.	28

	<p><i>Частково-пошуковий рівень:</i></p> <p>1. (робота у мікрогрупах) Підготувати презентації на теми «Деякі інтерактивні методики у превентивному вихованні молодших школярів: бесіди, перегляд мультфільмів, мозковий штурм, проектні технології, технології організації самоврядування», «Превентивна виховна робота в мікрогрупах постійного складу, обговорення життєвих ситуацій», «Методичні основи використання казки у превентивному вихованні учнів початкової школи», «Інтерактивний театр як засіб профілактики шкідливих звичок», «Рольова гра як метод формування життєвих навичок, сприятливих соціальному здоров'ю»</p> <p><i>Творчий рівень:</i></p> <p>1. (робота у мікрогрупах) Інсценізувати казку, зміст якої містить превентивно-профілактичний аспект.</p>	
6	<p align="center">Підготовка вчителя до превентивної роботи з учнями початкової школи</p> <p><i>Репродуктивний рівень:</i></p> <p>1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу.</p> <p><i>Частково-пошуковий рівень:</i></p> <p>1. Скласти бібліографію до теми.</p> <p><i>Творчий рівень:</i></p> <p>1. Проект: Сукупність знань, умінь і навичок, необхідних для реалізації превентивного виховання учнів, у змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.</p>	8
	Разом	60

Самостійна робота

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Змістовий модуль 1. Превентивне виховання учнів початкової школи як педагогічна проблема	
1	<p align="center">Теоретико-методологічні засади превентивного виховання учнів початкової школи</p> <p><i>Репродуктивний рівень:</i></p> <p>1. Скласти план розповіді про превентивне виховання у творчій спадщині педагогів минулого.</p> <p><i>Частково-пошуковий рівень:</i></p> <p>1. Добрати літературу до теми.</p>	4
2	<p align="center">Аналіз відхилень у поведінці дітей молодшого шкільного віку та чинники, що їх детермінують</p> <p><i>Творчий рівень:</i></p> <p>1. Підготувати реферат на тему «Захворювання дітей та юнацтва, зумовлені нездоровим способом життя»</p>	12
3	<p align="center">Стан превентивного виховання учнів початкової школи в педагогічній практиці</p> <p><i>Репродуктивний рівень:</i></p> <p>1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу.</p> <p><i>Частково-пошуковий рівень:</i></p> <p>1. Підготувати повідомлення на тему: «Особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя у сфері збереження здоров'я школярів та формування у них навичок здорового способу життя»</p>	8

	<p><i>Творчий рівень:</i></p> <p>1. (робота у мікрогрупах) Скласти сценарій педагогічної ради, на якій розглядається питання про організаційно-методичні умови превентивного виховання учнів початкових класів</p>	
4	<p align="center">Моделювання процесу превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності</p> <p><i>Репродуктивний рівень:</i></p> <p>1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу.</p> <p><i>Частково-пошуковий рівень:</i></p> <p>1. За поданими джерелами самостійно вивчити питання «Структурно-функціональна модель превентивного виховання учнів початкових класів у контексті їхньої життєвої компетентності».</p> <p><i>Творчий рівень:</i></p> <p>1. (робота у мікрогрупах) підготувати проєкт «Сформованість життєвих компетентностей учня початкових класів (виявляються у практичній сфері предметно-перетворювальної, фізично-оздоровчої, дозвіллевої, ін. діяльності) як результат впровадження у практику моделі превентивного виховання»</p>	10
	<p>Змістовий модуль 2.</p> <p>Організаційно-методичні умови ефективності превентивного виховання учнів початкової школи у контексті їхньої життєвої компетентності</p>	
5	<p align="center">Удосконалення змісту, форм і методів превентивного виховання учнів початкової школи</p> <p><i>Репродуктивний рівень:</i></p> <p>1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу.</p> <p><i>Частково-пошуковий рівень:</i></p> <p>1. (робота у мікрогрупах) Підготувати презентації на теми «Деякі інтерактивні методики у превентивному вихованні молодших школярів: бесіди, перегляд мультфільмів, мозковий штурм, проєктні технології, технології організації самоврядування», «Превентивна виховна робота в мікрогрупах постійного складу, обговорення життєвих ситуацій», «Методичні основи використання казки у превентивному вихованні учнів початкової школи», «Інтерактивний театр як засіб профілактики шкідливих звичок», «Рольова гра як метод формування життєвих навичок, сприятливих соціальному здоров'ю»</p> <p><i>Творчий рівень:</i></p> <p>1. (робота у мікрогрупах) Інсценізувати казку, зміст якої містить превентивно-профілактичний аспект.</p>	30
6	<p align="center">Підготовка вчителя до превентивної роботи з учнями початкової школи</p> <p><i>Репродуктивний рівень:</i></p> <p>1. Опрацювати теоретичні основи лекційного матеріалу.</p> <p><i>Частково-пошуковий рівень:</i></p> <p>1. Скласти бібліографію до теми.</p> <p><i>Творчий рівень:</i></p> <p>1. Проєкт: Сукупність знань, умінь і навичок, необхідних для реалізації превентивного виховання учнів, у змісті професійної підготовці майбутніх учителів початкових класів.</p>	16
	Разом	80

Індивідуальні завдання

На основі теоретичних знань з лекційного матеріалу та практичних умінь, набутих у процесі практичних занять, використовуючи сучасні джерела наукової та навчально-методичної літератури, створити проект «Поради учителю щодо превентивного виховання учнівства».

Методи навчання

лекції, практичні із застосуванням традиційних та інноваційних методів навчання (тренінги, ділові ігри, проектні методики тощо)

Методи контролю

поточне оцінювання, контрольні роботи і тести, оцінювання проектів (індивідуальних і групових), підсумкова контрольна робота/тест, залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота						Самостійна робота	Сума
Зміст. модуль №1			Зміст. модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	30	100
15	5	5	5	30	10		

Заочна форма навчання

Поточне оцінювання	Самостійна робота	Сума
70		100
	30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

А «відмінно» (90-100 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

В «дуже добре» (80-89 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані. Студент використовує першоджерела і основну літературу. Мають місце несуттєві помилки в поясненні деяких аспектів дисципліни.

С «добре» (70-79 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання кожного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками.

Д «задовільно» (60-69 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки. Незнання першоджерел і додаткової літератури. Наявність хибних тлумачень при аналізі практичних завдань. Відсутність логічно обґрунтованих висновків.

Е «достатньо» (50-59 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінена балом, близьким до мінімального.

ФХ «умовно незадовільно» (26-49 балів). Теоретичний курс засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінені балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань. Відсутні навички опрацювання базової літератури дисципліни.

Ф «безумовно незадовільно» (1-25 балів). Теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.

Методичне забезпечення

- конспекти лекцій з навчальної дисципліни;
- плани практичних занять;
- навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів;
- засоби контролю і самоконтролю;
- список базової і допоміжної літератури;
- роздатковий матеріал.

Рекомендована література

Базова

1. Концепція формування превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу в умовах нової соціокультурної реальності (проект) / В.М. Оржеховська, В.І. Кириченко, О.О. Єжова, Т.Є. Федорченко. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя, 2013. № 2. С. 41–48.
2. Методичні рекомендації щодо превентивного виховання підростаючого покоління. URL: <https://www.академія.com.ua/wp-content/uploads/2016/07/3-Preventyvne-vyhovannya.pdf>
3. На шляху до здоровішої України. Прогрес у досягненні Цілей Сталого Розвитку у галузі охорони здоров'я – 2020. World Health Organization, 2021. 60 с. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/340956/WHO-EURO-2021-1523-41273-58139-ukr.pdf>

4. Оржеховська В.М., Пилипенко О.І. Превентивна педагогіка: наук.-метод. посіб. / АПНУ, Ін-т проблем виховання. Ізмаїл : СМІЛ, 2006. 283 с.
5. Оржеховська В., Федорченко Т. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх. Черкаси: Вид. Чабаненко Ю., 2008. 376 с.
6. Охорона життя і здоров'я дітей: Ч.2. Культура здоров'я молодшого школяра. 1-4 класи: Програма та методичні поради для вчителів початкової школи / Уклад. В.І.Шахненко. К.: ІСДО, 1995. 192 с. (*ЗагЧЗ – 1 екз.*).
7. Петухова Т.А. Підготовка майбутніх учителів до формування культури безпеки життєдіяльності в учнів основної школи: автореф. ... дис. канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. К., 2010. 22 с.
8. Рондяк Л., А. Петришин. Інтерактивний театр як засіб профілактики шкідливих звичок. *Початкова школа*. 2007. № 5. С. 32–36.
9. Рондяк Л. Інтерактивні технології як засіб формування життєвої компетентності учня початкових класів. *Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр.* Чернівці, 2006. Вип. 284 : Педагогіка та психологія. С. 142–148.
10. Рондяк Л.М. Організаційно-методичні умови превентивного виховання учнів початкових класів: автореф. дис.... канд. пед. наук : 13.00.07. Київ, 2009. 21 с.
11. Рондяк Л. Підготовка майбутніх вчителів до превентивного виховання дітей молодшого шкільного віку : основи технології. *Проблеми педагогічних технологій : зб. наук. пр.* Луцьк, 2002. № 3. С. 240–247.
12. Охорона здоров'я та формування здорового способу життя дітей. *Захист прав дітей в умовах децентралізації влади в Україні. Щорічна державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 2019 року / ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики».* Київ, 2020. С. 15–24. URL: https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=http://www.msp.gov.ua/files/dity/d_dity_2019.doc
13. Федорченко Т. Є. Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей. К., 2003. 128 с.
14. Фіцула М. М. Педагогічні проблеми перевиховання учнів. К. : Рад. шк., 1981. 104 с.
15. Фіцула М., Парфанович І. Відхилення у поведінці неповнолітніх: шляхи їх попередження та подолання: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 432 с.
16. Чередрецька Б. Соціально-педагогічні основи попередження відхилень у поведінці дітей молодшого шкільного віку (на матеріалах Польщі) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 – теорія та історія педагогіки. Івано-Франківськ, 1997. 46 с.

Додаткова

17. Афанасьєва В. Профілактика та корекція девіантної поведінки підлітків у навчальному процесі. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2009. № 1. С. 47–52.
18. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посіб. К.: Центр навч. літератури, 2003. 134 с.
19. Білавич Г., Савчук Б. Українське студентство в антиалкогольній боротьбі за міжвоєнної доби ХХ сторіччя. *Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, проблеми, перспективи у 3-х т. Педагогічна думка, освіта, персоналії: теоретичний, історичний, компаративістський підходи: зб. наук. праць / за ред. М. Євтуха, Д. Герцюка, К. Шмида.* Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. Т. 3. С. 311–320.

20. Бутенко С. Основні аспекти превентивного виховання дітей та підлітків в історії педагогіки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип 38, том 1. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/38_2021/part_1/24.pdf
21. Гарасимів Т. Девіантна поведінка особистості: філософсько-правовий вимір: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2009. 524 с.
22. Головатий М., Панасюк М. Соціальна політика і соціальна робота: термінологічно-понятійний словник. Київ: МАУП, 2005. 560 с.
23. Гусак П., Мартинюк Т., Сидорук І. Профілактика вживання психоактивних речовин підлітками: монографія. Луцьк: ФОП Захарчук В., 2013. 484 с.
24. Данченко І.О. Профілактика девіантної поведінки молодших школярів загальноосвітньої школи. *Педагогічні науки: зб. наук. пр. / Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка*. Суми, 2004. Ч. 1. С. 194–200.
25. Дубогай О. Навчання в русі : Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі. К. : Шкіл. світ : Вид. Л. Галіцина, 2005. 112 с. (Б-ка «Шкіл. світу»).
26. Єфименко М.М. Фізкультурні казки, або Як подарувати дітям радість пізнання, руху, осягнення. Х.: Веста : Ранок, 2005. 64 с. (Бібліотека вихователя дитячого садка).
27. Збанацький В. Здоров'я дітей і медична служба в закладах середньої освіти. URL: <https://www.phc.org.ua/news/zdorovya-ditey-i-medichna-sluzhba-v-zakladakh-serednoi-osviti>
28. Золотова Г. Сутність і зміст адиктивної поведінки в молодіжному середовищі. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*: збірник наукових праць. Київ-Житомир, 2003. Кн. I. С. 242–247.
29. Зубрицький І. «Антиалкогольна проблема» на сторінках «Української Школи» (1925–1943). *Теоретико-практична підготовка фахівців соціальної сфери на засадах компетентнісного підходу*: збірник наукових праць звітної науково-практичної конференції викладачів та студентів. Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017. С. 120–129.
30. Зубрицький І. Питання антиалкогольного виховання дітей та молоді на сторінках часопису «Українська школа» (1925–1943 рр.). *Молодь і ринок*. 2014. № 6 (113). С. 88–92.
31. Каменецький Ю. Чи треба нам організації вчителів абстинентів? (З приводу міжнародного з'їзду вчителів абстинентів у вересні ц. р. в Варшаві). *Рідна Школа*. 1937. Ч. 19. С. 266–267.
32. Клішевич Н. Форми соціально-педагогічної роботи з підлітками із делінквентною поведінкою у різних соціальних інституціях. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*: збірник наукових праць. 2013. № 19. С. 80–83.
33. Козубовська І., Козубовський Р. Природа девіантної поведінки неповнолітніх. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: «Педагогіка, соціальна робота». 2018. Випуск 1 (42). С. 101–104.
34. Кондратюк С.М. Інтегративний підхід до виховання у молодших школярів здорового способу життя : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. Суми, 2003. 195 с.
35. Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні: За результатами дослідження 2015 року в рамках міжнародного проекту «Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин – ESPAD» / О. Балакірева (кер. авт. кол.), Т. Бондар, Ю. Приймак, Д. Павлова, О. Василенко, О. Сакович, С. Сальніков, С. Сидяк, Ю. Юдін, Н. Нахабич. Київ: Поліграфічний центр «Фоліант», 2015. 200 с.
36. Лобанова А., Калашнікова Л. Соціально-психологічні аспекти роботи з підлітками, схильними до девіацій: навч. посібник. Київ: Каравела, 2012. 368 с.

37. Лук'янченко М. Антиалкогольна пропаганда як складова формування здорового способу життя на початку ХХ ст.: історико-педагогічний дискурс. *Проблеми фізичного виховання і спорту*. 2019. № 9. С. 53–56.
38. Мельничук Л.Б. Роль школи у превентивному вихованні молодших школярів. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/10_2009/48.pdf.pdf
39. Онищенко Н. П. Корекція девіантної поведінки молодших школярів у процесі діяльності дитячих громадських організацій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. Переяслав-Хмельницький, 2003. 215 с.
40. Приходько В.М. Підготовка майбутніх педагогів до превентивного виховання дітей із неблагополучних сімей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Запоріжжя, 2004. 270 с.; автореф. дис.... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2004. 22 с.
41. Рондяк Л. Інтерактивні технології підготовки майбутніх учителів початкових класів до превентивного виховання. *Проблеми залучення молоді до процесу прийняття рішень на місцевому і регіональному рівнях: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 15–16 груд. 2005 р. Т., 2006. С. 135–140.*
42. Рондяк Л. Підготовка студентів педвузу (I–II рівнів акредитації) до педагогічної просвіти батьків з проблем превентивного виховання дітей. *Психолого-педагогічні проблеми соціальної роботи та професійна підготовка до неї : теорія практика : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Самбір, 2002 р.* Самбір, 2002. С.195–198.
43. Самойлов А. Профілактика девіантної поведінки підлітків у соціально-виховному середовищі загальноосвітньої школи: автореф. дис ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Вінн. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2017. 21 с.
44. Сливка Л.В. Виховання здорового способу життя молодших школярів (історичний та етнопедагогічний виміри): монографія / Л.В.Сливка. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 320 с. (*1 екз. - КХ*)
45. Сливка Л. Питання антиалкогольного виховання дітей і молоді у діяльності українських громадських товариств Західної України (1919–1939 рр.). *Педагогічний альманах*. 2010. № 5. С. 278–283.
46. Сливка Л. Проблеми здоров'я дітей та молоді в Україні (за статистичними матеріалами минулих років). *Педагогіка здоров'я: збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. акад. І.Ф.Прокопенка*. Харків: ХНПУ ім. Г.С.Сковороди, 2018. С. 334–338.
47. Сливка Л.В. Теоретико-методичні аспекти викладання валеології та основ безпеки життєдіяльності в початковій школі: [навч.метод. посіб.]. Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 204 с. . (*Інтернет-ресурси – 100%*).
48. Сливка Л. Тренінгові технології у формуванні здорового способу життя учнів початкових класів: сутність і особливості. *Упровадження інноваційної освітньої парадигми в гірських школах Українських Карпат: монографія / За наук. ред. д.п.н. Оліяр М.П.; ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка»*. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2019. С. 160–171.
49. Сливка Л. Формування соціального здоров'я зростаючої особистості засобами рольової гри (на основі праць науковців України та Польщі). *Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 04-05 березня 2020 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка*. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. С. 41–44.
50. Соціальна педагогіка: підручник / [за ред. А. Й. Капської]. К. : Центр навч. літератури, 2006. 468 с.

51. Терещенко В. І. Система профілактики правопорушень серед дітей та підлітків: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 – теорія та історія педагогіки. К., 1997. 24 с.
52. Товканець Г. В. Корекція відхилень у поведінці важковиховуваних учнів молодшого шкільного віку засобами професійно-педагогічного спілкування : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Ужгород, 1999. 183 с.
53. Федорченко Т. Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей: навчально-методичний посібник. Київ: Київ, ТОВ «ХІК», 2003. 128 с.
54. Я – моє здоров'я – моє життя ("Якалка"): Навч.-метод. Посіб./ Голоцван О.А., Лещук Н.О., Мирошниченко Г.І. та ін. – К.: Навч. книга, 2004. – 256 с.
55. Ostaszewski K. Skuteczność profilaktyki używania substancji psychoaktywnych: podstawy opracowywania oraz ewaluacja programów dla dzieci i młodzieży. Warszawa: Scholar, 2003. 299 s.
56. Profilaktyka szkolna wobec wyzwań współczesności – koncepcje, badania, propozycje rozwiązań / redakcja naukowa: Zbigniew B. Gaś. Lublin: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, 2017. 201 s.